

MØTEINNKALLING

Kommunestyret

Dato: 10.02.2022 kl. 18:00
Sted: Kommunestyresalen
Arkivsak: 19/00664
Arkivkode: 033

Mulige forfall meldes snarest til 78 78 20 00 eller postmottak@berlevag.kommune.no

SAKSKART			Side
Saker til behandling			
1/22	22/00002-2	Søknad om tilskudd til dekning av merforbruk	2
2/22	22/00020-1	Kjøp av møbler til Storgata 37	4
3/22	21/00015-15	Berlevåg Næringsutvikling AS - Finansiering	6
4/22	21/00889-2	Varanger=Utvikling	8

Berlevåg, 03.02.2022

Rolf Laupstad
Ordfører

Saker til behandling

1/22 Søknad om tilskudd til dekning av merforbruk

Arkivsak-dok. 22/00002-2
Arkivkode. 210
Saksbehandler Jan Einar Straumsnes

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Formannskapet	18.01.2022	3/22
2 Kommunestyret	10.02.2022	1/22

Formannskapet har behandlet saken i møte 18.01.2022 sak 3/22

Møtebehandling

Votering

Enstemmig vedtatt.

Vedtak

Berlevåg kirkelige fellesråds søknad om tilskudd på kr. 100 000,- til dekning av merforbruk for driftsbudsjettet for 2021 innvilges.

Midlene dekkes over disposisjonsfondet.

Saksfremlegg

Forslag til vedtak/innstilling:

Berlevåg kirkelige fellesråds søknad om tilskudd på kr. 100 000,- til dekning av merforbruk for driftsbudsjettet for 2021 innvilges.

Vedlegg:

Søknad fra Berlevåg kirkelige fellesråd

Saksframstilling:

Berlevåg kirkelige fellesråd skriver i søknaden at årsaken til merforbruket er først og fremst en kraftig økning på strømutfgiftene, pensjon (Klp) og lisenser. I tillegg ble det forsinkelse på mottak av faktura fra Berlevåg maskin AS for innleid graving for 2020, slik at de fikk den i tillegg til årets faktura innenfor dette budsjettåret. Dette har gjort det umulig å forholde seg til det vedtatte budsjettet for 2021.

De skriver også at det er veldig beklagelig at de er nødt til å søke om et slikt tilskudd, men de uforutsette årsakene som er nevnt over, gjør det dessverre umulig for dem å dekke inn dette. De håper kommunens politikere er enige og innvilger denne søknaden.

Bakgrunn:

Berlevåg kirkelige fellesråd ber i søknad datert 16. desember 2021 om et tilskudd på kr. 100 000,- til dekning av merforbruk i forbindelse med driftsbudsjettet for 2021.

Merknader:

Vedlegg til sak

Søknad om
tilskudd til dekning

2/22 Kjøp av møbler til Storgata 37

Arkivsak-dok. 22/00020-1
Arkivkode.
Saksbehandler Jan Einar Straumsnes

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Formannskapet	18.01.2022	4/22
2 Kommunestyret	10.02.2022	2/22

Formannskapet har behandlet saken i møte 18.01.2022 sak 4/22

Møtebehandling

Votering

Enstemmig vedtatt.

Vedtak

Berlevåg kirkelige fellesråds søknad om tilskudd på kr. 182 000,- til kjøp av møbler til Storgata 37 innvilges.

Midlene dekkes over disposisjonsfondet.

Saksfremlegg

Forslag til vedtak/innstilling:

Berlevåg kirkelige fellesråds søknad om tilskudd på kr. 182 000,- til kjøp av møbler til Storgata 37 innvilges.

Vedlegg:

Tilbud Terje Skancke møbler

Saksframstilling:

I forbindelse med at Berlevåg menighet er godt i gang med å få på plass sitt nye menighetshus i Storgata 37, må dette også møbleres. Det er snakk om å møblere to kontorer med tre arbeidspulter, i tillegg til fellesrom som skal brukes av både menighetens barne- og strikkeklubb, i tillegg til møter, utleie m.m.

Det er hentet inn et tilbud fra Terje Skancke møbler som viser at alt dette vil koste i overkant av kr. 180 000,- og er basert på kvalitetsmøbler, som vil ha lang holdbarhet og ikke minst tåle mye bruk av både barn og unge.

Denne kostnaden ligger ikke inne i forhold til lånefinansieringen av prosjektet som ble gjort i 2021. Derfor søkes det om tilskudd til denne investeringen.

Bakgrunn:

Berlevåg kirkelige fellesråd søker om tilskudd på kr. 180 000,- til kjøp av møbler til Storgata 37.

Merknader:

Vedlegg til sak

Tilbud møbler
Storgt.37 Berlevåg N

3/22 Berlevåg Næringsutvikling AS - Finansiering

Arkivsak-dok. 21/00015-15
Arkivkode. ---
Saksbehandler Kjell Richardsen

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Kommunestyret	10.02.2022	3/22

Forslag til vedtak/innstilling:

Berlevåg Næringsutvikling AS kapitaliseres med NOK 100 000 i aksjekapital og NOK 600 000 avsettes til overkurs. Samlet kapitalisering for selskapet Berlevåg Næringsutvikling AS vil utgjøre NOK 700 000. Kapitaliseringen finansieres gjennom bruk av disposisjonsfond.

Saksframstilling:

Kommunestyret vedtok i sak 68/21 Opprettelse av Berlevåg Næringsutvikling AS, som en del av vedtaket inngikk kapitalisering av selskapet.

Selskapet stiftes med NOK 100 000 i aksjekapital og NOK 600 000 avsettes til overkurs. Samlet kapitalisering for selskapet Berlevåg Næringsutvikling AS vil utgjøre NOK 700 000. Kapitaliseringen finansieres gjennom bruk av disposisjonsfond.

Det lyktes dessverre ikke å etablere Berlevåg Næringsutvikling AS formelt før årsskiftet. Som en konsekvens av dette må det fattes et nytt vedtak om kapitalisering av selskapet.

Vedlegg:

1. Saksfremlegg kommunestyret 23.09.2021 Opprettelse av BN AS
2. Saksprotokoll kommunestyret 23.09.2021 Opprettelse av BN AS

Bakgrunn:

Merknader:

Vedlegg til sak

Opprettelse av
Berlevåg Næringsut

Vedtak , 23092021,
Sak 68_21, Opprette

4/22 Varanger=Utvikling

Arkivsak-dok. 21/00889-2
Arkivkode. ---
Saksbehandler Jørgen Holten Jørgensen

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Kommunestyret	10.02.2022	4/22

Forslag til vedtak/innstilling:

Kommunestyret i Berlevåg viser sluttrapport for Varanger=Utvikling, utarbeidede prosjektbeskrivelser for Varanger= Sjømat og Varanger=Reiseliv samt ovenstående saksutredning og vedtar følgende:

1. Kommunestyret tar rapporten for Varanger=Utvikling til orientering. Berlevåg kommunes andel av restfinansieringen utbetales prosjektet for avslutning. Beløpet innarbeides i fbm budsjettregulering 1. tertial 2022
2. Kommunestyret gir sin tilslutning til nødvendigheten av å styrke netto innvandring til regionen gjennom et styrket og koordinert fokus på nærings- og samfunnsutvikling
 - a. Kommunestyret ber om at arbeidet med å synliggjøre tiltakssonen, søke styrkede virkemidler gjennom f eks pilot for ny distriktpolitikk mm prioriteres og forfølges i det videre arbeidet
 - b. Kommunestyret gir sin tilslutning til videre bearbeiding og gjennomføring av prosjektene Varanger=Sjømat og Varanger=Reiseliv. Kommunestyret ber også om at andre, fortrinnsbasert muligheter løftes frem og søkes prioritert
3. Kommunestyret ber videre om at muligheten for å videreføre felles utviklingsprosesser og styrket samhandling kommunene i mellom, også på politisk nivå, søkes opprettholdt og utviklet
 - a. Kommunestyret ber om at man søker å styrke samhandlingen knyttet til pågående KVVU-NN (Konseptvalgtredning Nord-Norge) og kommende NTP prosess for å synliggjøre regionens samlede muligheter og behov for styrket infrastruktur
 - b. Kommunestyret ber om at man også søker samarbeid knyttet til innspill og innretning av andre overliggende planer og disposisjoner for å synliggjøre regionens samlede muligheter og behov
4. Kommunestyret ber om å bli orientert om den videre utvikling og status knyttet til det videre arbeidet med utviklingen av Varanger.

Vedlegg:

Rapport Varanger=Utvikling
Forslag til plan for samfunns- og næringsutvikling i Nord-Varanger

Saksframstilling:

Prosjektfasen ble avsluttet ved overlevering av sluttrapport 17.12 2021. Prosessen har medført en samlet ressursbruk på kr 2.539.545,- hvorav kr 1.650.000,- er finansiert av Statsforvalter i Troms og Finnmark samt kr 510.000,- av Troms og Finnmark fylkeskommune. Restfinansieringsbehov på kr 379.545,- vil i hht avklaring i styringsgruppa bli forelagt kommunene som prosjekteiere. I utgangspunktet innebærer dette et restfinansieringsansvar på kr 79.909,- pr deltakende kommune men Vadsø kommune (som vertskommune) har 26.01 2022 i tråd med tilbakemeldinger fra styringsgruppa utarbeidet og innlevert en søknad om ytterligere prosjektskjønnsmidler på kr 300.000,- Om denne imøtekommes helt- eller delt vil dette endre finansieringsansvaret for kommunene.

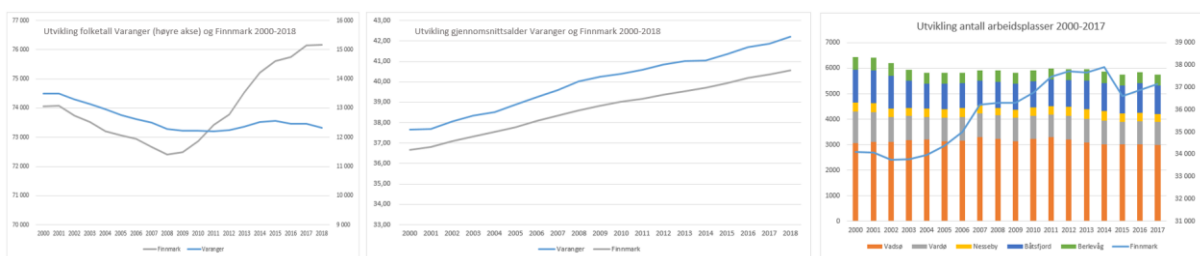
Demografisk utvikling Varanger

Hovedutfordringene for distriktskommuner flest er- og har gjerne vært å begrense- eller aller helst snu strømmen av mennesker som flytter til mer sentrale strøk. Bekymringer knyttet til befolkningsnedgangen i distriktene er ikke ny, men den har den senere tid eskalert ettersom man opplever at befolkningsnedgangen tiltar og opptrer sammen med en økt aldring:

Bakgrunn:

Kommunene Berlevåg, Båtsfjord, Vardø, Vadsø og Nesseby gikk i 2019 sammen om et nærings- og samfunnsutviklingsprosjekt, Varanger=Utvikling. Bakgrunnen var at Varanger, med de grønne- og blå utviklingsmuligheter regionen besitter, ikke har fått ta del i den veksten andre regioner i Finnmark har opplevd samtidig som man erfarer en uønsket og negativ utvikling i folketall og sysselsetting.

Menon Economics ble i 2020 engasjert som prosjektleder med mandat til å kartlegge status, beskrive muligheter og utfordringer samt foreslå mål og strategier for utviklingen av Varanger. Sluttrapport ble forelagt styringsgruppa 17.12 2021.

Kommunene lengst nord og øst, i Varanger, har opplevd- og vil oppleve befolkningsnedgangen i kombinasjon sterk aldring i enda større grad enn andre distriktskommuner. Figuren over viser at der Finnmark siden år 2000 har opplevd en økning i folketallet og i antall arbeidsplasser har utviklingen i Varanger gått motsatt veg i bekymringsmesig stor grad. Figuren viser også at gjennomsnittsalderen i Varanger ligger betydelig høyere enn for Finnmark samlet.

SSB utarbeider jevnlig fremskrivninger av folketallsutviklingen i ulike alternativer¹. Med midlere forventninger til fruktbarhet, levealder, innenlandsk flyttemønster og netto innvandring til landet (MMM_alternativet) tegnes det et bilde av en stabil- og til dels økende befolkning i Varanger frem mot 2050:

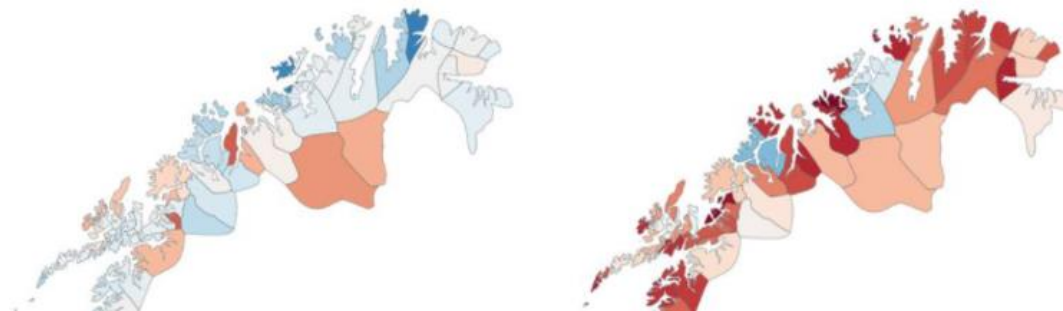

Fig. 1. Fremskrivninger folkemengde 2020-2050. Blåere farge angir befolkningsvekst mens rødere farger angir befolkningsnedgang. SSB til venstre, Telemarksforskning til høyre. Kilde: Telemarksforskning

SSB's fremskrivninger er sterkt imøtegått av andre. Telemarksforskning hevder at SSB systematisk tar feil i de minst sentrale kommunene og advarer sterkt mot å la SSB's fremskrivninger inngå i beslutningsunderlag. Der SSB fremskriver en vekst i folketallet i Varanger innevarsler Telemarksforskning en kraftig reduksjon (se fig. 1 over). De faktiske folketallene (sist ved utgangen av 3. kvartal 2021) ligger gjennomgående betydelig under SSB's fremskrivninger og underbygger med det Telemarksforsknings betraktninger.

Befolknings- og bosettingsmessige utfordringer har tradisjonelt gjerne vært søkt imøtekommet gjennom fokus på næringsutvikling og jobbskapning. Erfaringer og undersøkelser² viser at selv om det skapes arbeidsplasser i distriktene, er det mange som likevel velger å bosette seg sentralt med de konsekvenser dette har. Utfordringen må derfor imøtekommes med et langt bredere³ sett av tiltak. For Varanger, der det er av avgjørende nasjonal interesse å opprettholde befolknings- og bosettingsmønstre, krever dette nytenkende, samordnet og koordinert innsats i kommunene på tvers av kommunegrenser, i næringslivet og ikke minst hos regionale- og nasjonale myndigheter.

Samfunnsutvikling i Varanger

Menon Economics har i prosessen søkt å involvere ulike aktører og organisasjoner på bred basis. Det har vært gjennomført egne undersøkelser blant både næringsliv og befolkning, arrangert ulike workshops samt at delleveranser har vært gjort til

¹ Alternativene utarbeides basert på fruktbarhet, levealder, innenlandsk flytting og netto innvandring. Hovedalternativet MMMM baseres på midle forventninger til utviklingen i disse faktorene. Sist fremskrivning er utarbeidet i august 2020.

² Beregninger fra distriktnæringsutvalget NOU 2020:12 viser at arbeidsplassvekst i næringslivet bare forklarer omtrent 6 prosent av avviket mellom gjennomsnittlig befolkningsvekst for kommunene på sentralitet 6 og utviklingen for landet som helhet.

³ Jfr også NOU 2020:15 (Norman-utvalget)

gjenstand for diskusjoner også utover *styringsgruppa*. Prosessen tydeliggjør at samfunnsutvikling i Varanger handler om å gjøre flere ting, samtidig;

- Den demografiske utviklingen i Varanger er truende både for utvikling av nye næringsmuligheter og for etablert tjenesteproduksjon. Utviklingen i retning av færre yngre og flere eldre kjennetegner svært mange regioner. I Varanger er denne utviklingen både raskere og mer omfattende enn i andre, sammenlignbare regioner. Menon har utarbeidet scenario/prognoser frem mot år 2100 som nærmest innevarsler en avfolkning av regionen. *Det eneste virkningsfulle er å få til en betydelig økt netto innflytting/innvandring til regionen*
- Sjømatnæringen er regionens næringsmessige bærebjelke og reiselivsnæringen utgjør en stor vekstmulighet. I tillegg fremstår industriell utvikling basert på ny, fornybar energi som en mulig joker. *Den videre forfølgningen krever en koordinert, samordnet og massiv innsats for å kunne lykkes. Her vil oppdaterte og vitale kommunale planer være nødvendig og viktig*
- Kommunal tjenesteyting vil settes under stort press. I tillegg til å måtte håndtere et stadig økende og omfattende pleie og omsorgsbehov, opplever man tilførsel av nye- og kompetansekrevede oppgaver samtidig som man må forvente at veksten i kommunenes rammeinntekter vil avta ytterligere. *Kommunene må søke sammen for å trygge gode, effektive tjenester som understøtter vekst og utvikling.*

Menon har som premiss at dagens kommunestruktur opprettholdes og er derfor tydelige på at man i det videre må få på plass en koordinert samordning og samarbeid på tvers av kommunegrenser, næringer og forvaltningsnivå. Det understrekes at bosettingen i regionen er av stor nasjonal betydning og at dette vil kreve sterkere statlig medvirkning for å stabilisere innbyggertallet. Menon påpeker at man i tråd med både Norman- og Brandtzæg-utvalget (NOU 2020:15, NOU 2020:12) bør vurdere å utprøve både nye- og kraftigere virkemidler som underbygger både tilflytting og næringsaktivitet i regionen. Varanger anses å være et forholdsvis avgrenset område hvor utprøving av ny distriktpolitikk anses som både mulig, nødvendig og forsvarlig.

Dette krafttaket aller lengst nord og øst er foreslått innrettet mot å styrke innflyttingen av unge kvinner og menn samtidig som man fokuserer opprettholdelse og videreutvikling av den livsgleden, det mangfoldet og den nærheten som preger disse samfunnene i dag. Både Menon og prosjektets styringsgruppe er opptatt av at utviklingsarbeidet må systematiseres og prioriteres i det videre. I lys av dette er det utarbeidet følgende forslag til mål og strategier;

<p>Strategisk mål</p> <p>Nord-Varanger skal være en region med stabil bosetting preget av livsglede, mangfold og nærhet</p>	<p>Strategiske veivalg</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Samfunns- og næringsutviklingen i Nord-Varanger rettes inn mot å styrke innflyttingen av unge kvinner og menn under 35 år. Utvikling av velferdstilbud og arbeidsplasser innrettes ut fra dette. 2. Samtidig skal utviklingen sikte mot å skape kvalitativt gode samfunn for de som bor her preget av livsglede, mangfold og nærhet. 3. For å nå målene skal kommunene samarbeide tett om utvikling av velferds- og arbeidstilbudet i regionen basert på en balansert utvikling i alle kommunene. Dette betyr også samordning av relevante tjenester. 4. Kommunene skal legge til rette for en systematisk utvikling av næringslivet i regionen med særlig vekt på sjømat, reiseliv og vindkraft. Utviklingen skal fremmes gjennom samarbeid mellom næringsaktører og myndigheter på tvers av kommunegrensene. 5. Digital teknologi skal benyttes til å redusere avstandsuremer blant annet gjennom tilrettelegging for næringsutvikling og fjernarbeid, og for å styrke tjenestetilbudet blant annet gjennom bruk av velferdsteknologi. 6. Slik måloppnåelse antas bare mulig gjennom en betydelig særskilt innsats fra staten, herunder med styrking av de personrettede virkemidlene. 	<p>Strategisk handlingsplan</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. For å utvikle sjømatnæringen iverksettes strategien og prosjektet Varanger=Sjømat. 2. For å utvikle reiselivsnæringen iverksettes strategien og prosjektet Varanger=Reiseliv. 3. For å utvikle vindenergi basert næringsaktivitet iverksettes en grønn industristrategi. 4. For å samordne samfunnsplanleggingen iverksetter kommunene et prosjekt for felles regional planlegging. 5. For å samordne og styrke kapasitet og kompetanse i kommunenes forvaltning og velferdstilbud iverksetter kommunene et prosjekt for samordning av kommunale tjenester. 6. For å utnytte mulighetene for bruk av velferdsteknologi iverksetter kommunene et felles prosjekt. 7. Staten anmodes om å etablere en pilot for å prøve ut en særskilt distriktpolitisk innsats i Nord-Varanger.
<p>Operativt mål</p> <p>For at folketallet skal være på om lag samme nivå i år 2100 som i dag, må netto innflytting til regionen hvert år fram til 2100 økes med om lag 140 personer i alderen 20-29 år, likt fordelt mellom kvinner og menn.</p>		

Fig. 2. Mål, strategiske veivalg og strategisk handlingsplan for Varanger. Varanger=Utvikling, Menon 2021.

I prosjektfasen, i tråd med pkt 4 i strategisk veivalg, har styringsgruppa besluttet å utarbeide egne prosjektbeskrivelser for videre oppfølging og utvikling av hhv sjømatnæringen (Varanger=Sjømat) og reiselivsnæringen (Varanger=Reiseliv). Bakgrunnen for denne forseringen var utlysingen av Arktis 2030 med søknadsfrist 08.10 2021. Arktis 2030 er midler til gjennomføring av prosjekter som styrker samfunnsutviklingen og tilstedeværelsen i nordområdene. Troms- og Finnmark fylkeskommune har gitt muntlig tilbakemelding om at disse søknadene ikke ble prioritert ifbm tildelingen i 2021.

Strategiske veivalg, pkt. 3 og 5, retter seg mot nødvendigheten av en utvikling og styrking av kommunal forvaltning og kommunale velferdstilbud samt implementering av velferdsteknologi i større skala. Utkast til strategisk handlingsplan, pkt 4-6, foreslår følgende tiltak som en oppfølging av dette;

- (4) For å samordne samfunnsplanleggingen iverksetter kommunene et prosjekt for felles regional planlegging
- (5) For å samordne og styrke kapasitet og kompetanse i kommunenes forvaltning og velferdstilbud iverksetter kommunene et prosjekt for samordning av kommunale tjenester
- (6) For å utnytte mulighetene for bruk av velferdsteknologi iverksetter kommunene et felles prosjekt

Felles regional planlegging

Kapasitet til- og kompetanse for samfunnsplanlegging i Varanger har over noe tid forvitret og kommer også til uttrykk i et overordnet kommunalt planverk som i stor grad er utdatert. Dette kjennetegner svært mange distriktskommuner og er påpekt i en rekke undersøkelser, kartlegginger⁴. I slike sammenhenger kan planlegging raskt oppfattes som unødig byråkrati som virker utviklingshemmende fremfor –fremmende. Likevel erkjenner kommunene i Varanger et omfattende planbehov. Alle kommunene i Varanger har igangsatt- eller i gjeldene kommunal planstrategi varslet igangsatt nye

⁴ Bl annet i ulike NIVI-rapporter, KMD's nullpunkt måltinger for kommunereform

kommuneplanprosesser. Det er et viktig og godt utgangspunkt. Det vil da være avgjørende at disse planene baserer seg på reelle underliggende forhold og utfordringer for å kunne legge til rette for riktige politiske beslutninger.

En rekke kommuner har søkt å styrke denne planleggingen gjennom regionale samarbeidsløsninger. Bare i Finnmark er det i dag etablert to slike interkommunale samarbeid; -Midt-Finnmark (Nordkapp, Lebesby, Gamvik og Porsanger) og Vestre Varanger (Tana, Båtsfjord, Berlevåg og Nesseby). Samarbeidskommunene har gjerne en forhistorie hvor kommunene har hatt bilaterale avtaler om ulike planoppgaver og hvor man nå søker å styrke plan og forvaltningsoppgavene ytterligere.

Samarbeidene søker å inkludere oppgaver knyttet til både overordnet planlegging, byggesak, oppmåling og matrikulering (og herunder også oppgaver knyttet til kart, planregister og geodata).

Tre av Varangerkommunene (Berlevåg, Båtsfjord og Nesseby) inngår allerede i et avtalt plansamarbeid (sammen med Tana) som igjen er en del av et større balansert samarbeid (Vestre Varanger) som dermed oppfattes å f.eks. muliggjøre overføring av arealmyndighet fra enkeltkommuner til en planmessig vertskommune. Samarbeidet er i en tidlig fase og det er noe usikkert om hvilke planleggingsoppgaver man har forpliktet seg til å samarbeide om og hvorvidt- og i hvilken grad samarbeidet også inkluderer alle oppgaver/ansvar knyttet til byggesak, oppmåling og matrikulering og derigjennom også løsninger knyttet til funksjonene kart, planregister og geodata. Det oppfattes også at dette samarbeidet ønskes konsolidert før man ev vurderer utvidelser i retning av andre kommuner.

Et felles, regionalt plankontor for alle de fem Varangerkommunene bør derfor avgrenses- og tilpasses det etablerte plansamarbeidet i Vestre Varanger. Videre bør det gitt utviklingsbehov, megatrender osv. søkes innrettet slik at planleggingen blir preget av både kapasitet og kompetanse. I denne sammenheng handler det om å søke modeller, innretninger som representerer noe mer enn det som f.eks. kan forventes å ligge i summen av begrensede kommunale årsverk. Her kan f.eks. virtuelle plankontor med involvering av private kompetansemiljø og regionale aktører være en interessant mulighet. I en prosjektfase kan f.eks. private aktører søkes tilknyttet gjennom f.eks. rene anskaffelseskontrakter, utviklingskontrakter etc. Ytterligere kan det være en god mulighet for å endre innhold og innretning av hvordan en kommunal plan for fremtiden kan utformes. Uavhengig av organisering er det også et stort potensiale i å skape kommunale- og regionale planer som er tydelige, samlende og virker forpliktende⁵. Ikke minst gjelder dette når det kommer til å utarbeide planer og tiltak som er både sosialt-, økonomisk- og klimamessig bærekraftige. Her vises det bl annet til Vestlandsscenarioene 2020 og Grønn region Vestland⁶.

Gitt dette kan følgende kanskje være retning på videre regionalt plansamarbeid i Varanger;

⁵ Utfordringen er gjerne at kommunale samfunns- og temaplaner i liten grad er kjent og om de i det hele tatt forplikter. Gitt at samtlige fem kommuner i Varanger uttrykker akutte planbehov knyttet til f eks energi-/klimaplan og strategiske næringsplan bør dette diskuteres inngående

⁶ Jfr <https://www.vestlandfylke.no/narings--og-samfunnsutvikling/gron-vekst/gron-region-vestland/>

- Kommunene Vardø og Vadsø ser på videre muligheter for å samarbeide om oppgaver/ansvar knyttet til byggesak, oppmåling og matrikulering og derigjennom også løsninger knyttet til funksjonene kart, planregister og geodata
- Basert på dette søkes det etablert en felles digital plattform som legger effektivt til rette for videre digitalisering og visualisering
- Kommunene Vardø, Vadsø, Båtsfjord, Berlevåg og Nesseby avklarer behov og mulighet for et regionalt samarbeid hva gjelder kommunale samfunns- og temaplanlegging som inkluderer også andre forvaltningsnivåer og private aktører på en effektiv måte

I et videre løp bør dette utredes og detaljeres i egne prosjektbeskrivelser/-planer som underlegges egen prosjektledelse og styring. Forutsetningen er da at den enkelte kommune i tilstrekkelig grad (f eks gjennom avtaler) er villig til å forplikte seg- og medvirke til effektive løsninger.

Samarbeid og samordning kommunale tjenester

I sin rapport *Gode grep i Finnmark* (NIVI-analyse, 2018) trekkes det fram følgende alvorlige konklusjoner om forvaltningen i de mindre kommunene i Finnmark:

- Fra nesten samtlige kommuner i utvalget rapporteres det om ubalanser mellom kommunens lovpålagte oppgaver og lokale ressurser. Tilgang til nødvendig kapasitet og relevant kompetanse for å løse kommuneoppdraget er en hovedutfordring i alle kommunene.
- Fra minst en fjerdedel av kommunene rapporteres det om svikt i kommunens evne til å ivareta rettssikkerhet og yte likeverdige velferdstjenester til innbyggerne. Deler av kommunenes tjenesteproduksjon og forvaltningspraksis er i strid med loven og bryter med nasjonale hensyn.
- Ledere i særlig utsatte kommuner uttrykker misnøye med at systemkrisen i deler av kommuneforvaltning i Finnmark vokser fram uten at den utløser nødvendig aksjon og handling fra overordnet myndighet

Kommunene i Varanger vil kanskje ikke bruke begrepet systemkrise om dagens situasjon og kanskje preges man av nødvendigheten av å ha fokus på kort- fremfor mellomlang- og lang sikt? Rapporten *Varanger=Utvikling* påpeker både godheten og nødvendigheten av at kommunene samordner innsats og samarbeider på også tjenestenivå for å kunne snu utviklingen. Ett er at kommunene opplever reduserte folketall i kombinasjon med sterk aldring (med de direkte økonomiske konsekvenser dette innebærer), annet er samtidigheten i tilførselen av nye kompetansekrevene oppgaver/ansvarsutvidelser, nødvendigheten av infrastrukturelle løft⁷ samt

⁷ Bare i Vadsø kommune er f eks etterslep og behov for nyanlegg i vann- og avløpssektoren frem til 2022 beregnet til ca kr 380 mill. Reduserte innbyggertall vil være kritisk for finansiering og gjennomføring

innevarslingen av reduserte, fremtidige offentlige inntekter til å finansiere velferdssamfunnet⁸.

Kommunene i Varanger var i 2015 svært tydelige på at man ikke ville slå seg sammen med andre kommuner. Regionen er imidlertid fortsatt preget av relativt få etablerte, interkommunale samarbeid selv om noen slike er under etablering/utprøving. Rapporten *Gode grep i Finnmark* (NIVI-analyse 2018, s 22) påpeker at samarbeid på viktige tjenesteområder som helse og sosial, tekniske støttetjenester, administrasjon etc synes fraværende i motsetning til i mer sentrale strøk. Gitt premisset om at kommunestruktur skal opprettholdes vil det være avgjørende viktig at man igangsetter prosesser som søker å finne fram til virkningsfulle alternativer i tillegg til at man omstiller og effektiviserer egen kommune.

I en region preget av stagnasjon og tilbakegang vil naturlig spørsmålet om lokalisering og aktivitet tillegges stor vekt. Det blir gjerne slik at vi kanskje primært frykter lekkasjer til de som er nærmest oss? Det er derfor nødvendig å påpeke at kommunene i fellesskap har en utfordring i å styrke tillit og samarbeidsrelasjonene seg imellom. Her må både politisk- og administrativ ledelse ta et særskilt ansvar. Å få etablert- og lykkes med slike interkommunale samarbeid vil derfor av mange årsaker være svært krevende og støte på mange ventede- og uventede utfordringer. Dette krever en omfattende videre oppfølging både for å kartlegge hva det kan være mulig/ønskelig/nødvendig å samarbeide om, hvordan samarbeidet mest effektivt kan innrettes gitt hensynet til balansert innretning/aktivitet osv. Fra andre utviklingssammenhenger kan det synes formålstjenlig å se for seg en innretning med egen prosessledelse basert på egnet metodikk f.eks. PLP⁹-verktøyet.

Prosjektet Varanger=Utvikling har ført til at kommunene i Varanger har diskutert og vurdert i fellesskap. Forståelsen av utfordringer og muligheter i Varanger har vært inngående diskutert og man ser at kommunene utgjør et fellesskap som har en samfunns- og næringsmessig identitet. Likeså ser man nødvendigheten av at kommunale samarbeid utvikles og prioriteres til beste for utviklingen av hele Varanger. Det oppfattes derfor å være stor egenverdi i at dette nettverket, denne arenaen videreføres i seg selv.

Merknader:

Vedlegg til sak

**Rapport_VarangerU
tvikling**

**VarangerUtvikling+
-+Forslag+til+plan-**

⁸ Jfr Perspektivmeldingen 2021 <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-14-20202021/id2834218/>

⁹ PLP-vrktøyet kan f.eks legges til grunn kommunene i mellom for å finne fram til- og beskrive utfordringer som kan danne grunnlag for effektive samarbeid jfr <https://www.innovasjon Norge.no/no/regional-omstilling/verktoy/plp-prosjektlederprosessen/>